

Rapport från regiongruppen 2023

2023 var första året på mandatperioden och första hela året med det nya styret bestående av Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Centerpartiet, SCV-majoriteten. Det har varit ett intensivt första år, med många utmaningar och en del framgångar.

Samarbetet presenterades i oktober 2022 och hade 16 prioriterade punkter. Mycket fokus på personalfrågor och att se till att basverksamheterna i hälso- och sjukvården stärks. 1177, ambulanssjukvård, digital vård, kvinnosjukvård och psykiatri är några av de prioriterade områdena. Utöver det ska folkhälsan stärkas och den dynamiska kollektivtrafiken och miljöarbetet ska utvecklas. I den första budgeten som SCV-majoriteten presenterade i juni 2023 var den baserad på fyra prioriterade områden: Tillgänglig vård i hela Värmland, Hela Värmland ska utvecklas, Kraftsamling för barn och unga och Personalen är vår viktigaste resurs. Det är en bas för de prioriteringar som majoriteten är överens om.

Ekonomisk kris

Det har varit ett intensivt år med en mycket svår ekonomiskt läge i Region Värmland och hela regionsverige. Region Värmlands resultat för 2023 var drygt minus 870 miljoner, till stora delar beror det stora underskottet på minskade statsbidrag, inflation och personalkostnader. SKR har under 2023 vid flertalet tillfällen varit ute och påvisat att regionerna står inför en särskilt svår ekonomisk situation, något som regeringen valt att inte lyssna på eller hörsamma.

Vänsterpartiet i riksdagen har även haft ett fokus på den stundande sjukvårdskrisen. I november var Elisabeth Björk, tillsammans med regionrådskollegor från Västra Götaland, Carina Örgård, och Norrbotten, Linda Josson, med på en presskonferens i riksdagen tillsammans med Nooshi Dadgostar och Ali Esbati, för att med regionernas röst berätta om allvaret i krisen.

I Region Värmland innebär detta att det har påbörjats ett intensivt arbete för att få en ekonomi i balans, där man kollar på alla sätt att minska kostnader och öka intäkter.

I slutet av året var det verktyg som fanns kvar i verktygslådan att se mot personalminskningar, vilket innebar att SCV-majoriteten gav regiondirektören i uppdrag att kolla på hur vi kunde minska antalet anställda för att få en ekonomi i

balans. Regiondirektören presenterade i december ett förslag på att Region Värmland behöver minska med 750 anställda.

Kort från de stora nämnderna i regionen

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården har under lång tid haft högre kostnader än intäkter. Detta har tidigare räddats upp av ökade statsbidrag i slutet av året, men under 2023 var det många faktorer som samspelade för ett stort negativt resultat. Dels var det mindre statsbidrag än vad det varit på 4 år, stora ökade kostnader på grund av inflation och ökade personalkostnader. Det har vidtagits en rad åtgärder inom hälso- och sjukvården för att komma till en budget i balans, t.ex. har justeringar av patientavgifterna gjorts med en höjning på 50 %. Flera av de andra åtgärderna beskrivs nedan.

De ekonomiska utmaningarna till trots så gjordes en större satsning på vårdcentralerna, 30 miljoner mer, för att öka tillgängligheten och för att förbättra psykiatrin. Detta skedde samtidigt som en viss omstrukturering i ersättningsmodellen för vårdcentraler och även att regionen som sista region i Svergie tog bort konkurrensneutralitetsersättningen.

Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar inte minst gällande kompetensförsörjning och att kunna upprätthålla en god hälso- och sjukvård för en allt mer åldrande befolkning där färre arbetar. Det innebär att det behövs stora strukturförändringar. Det är ett intensivt arbete som pågår. Som en del av detta lades ett förslag om nivåstrukturering mellan de tre sjukhusen fram som ett förslag, det innebar att akutjourlinjen i Arvika skulle stängas ner, samt förändrade öppettider på labb och röntgen i Arvika. Det innebar också att gynnottagningen på Torsby Sjukhus skulle flyttas till Arvika. Förslaget mötte stora protester i Arvika hos såväl befolkning som personal, varvid beslut togs att ärendet skulle avslås och att ett nytt förslag på nivåstrukturering skulle arbetas fram i nära samverkan med personalen - för att öka personalinflytandet.

Några andra förändringar som skett under året är att ett par vårdcentralfilialer som inte haft någon verksamhet på flera år, Nybble och Deje, som varit filialer till vårdcentral i huvudorten, stängdes ned. Även en filial i Charlottenberg stängde ner. Det ger minskade lokalkostnader och ett bättre vårdutbud på helheten. Det fanns även ett förslag om att stänga ner jourcentralerna, dvs vårdcentraler på kvällar och helger, i Säffle och Kristinehamn och istället samlokalisera till andra orter. Det förslaget avslogs med ett tillägg om att intensivifiera arbetet med den digitala vårdcentralen.

Inom tandvården har också en strukturförändring skett, detta för att möjliggöra att korta köerna. Där har ett par av filialerna som finns inom tandvården ändrats från att ta emot alla patienter till att bara ta emot äldre, patienter med särskilda behov och barn, på några färre dagar i veckan - vilket innebär att vuxna friska personer får åka till en huvudort för tandvård. Det har frigjort att mer tandläkartid kan

användas till tandvård då tandläkare inte längre reser på arbetstid i lika hög utsträckning.

Några andra saker som har hänt under 2023 är att beslutet om att överta SOS alarm i egen regi har också arbetats med under 2023 och verkställdes i början av 2024. I Hagfors invigdes Värmlands första äldrevårdcentral, ett sätt att optimera och rikta insatser där de gör mest nytta. Operationsköerna har minskat och är nu de kortaste de varit sen 2017. Köerna till tandreglering är också kortade, från att många patienter fått åka utomlans -bl.a. till Norge, klarar Värmland nu av att ta hand om alla tandregleringspatienter själva. Det har också gjorts samlade grepp nationellt för att minska såväl hyrbemanningen som kostnaden för hyrbemanning. I Värmland har vi bl.a. beslutat inte bemanna upp till mer än 80 % på vårdcentralerna.

I början av 2023 gav majoriteten förvaltningen i uppdrag att arbeta med att ta fram hur vi ska kunna fortsätta arbeta med det lyckade försök som gjordes med förkortad arbetstid för de över 62 år, det försöket var ett resultat av tidigare budgetförhandlingar som Vänsterpartiet deltog i, och är ett viktigt fortsatt arbete för ett mer hållbart arbetsliv.

Sist men inte minst har ett annat viktigt beslut fattats under året om att vård vid sexuella övergrepp ska vara avgiftsfria. Flera regioner har tagit bort avgift för det, och i Värmland beslutade under 2023 att gå samma väg. Ett viktigt beslut för ökad trygghet för kvinnor.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken har precis som hälso- och sjukvården haft stora underskott, procentuellt sett ett större underskott än hälso- och sjukvården, men i kronor så klart mycket lägre. Detta har i stora delar berott på ökade kostnader på grund av trafikindex, det index som styr kostnaderna för trafiken och som i stora delar beror på inflation och bränslepriser som både under 2023 var historiskt höga. En annan orsak är minskade intäkter till följd av att pandemin gjorde att färre reste kollektivt. Pandemin har också lett till nya resmönster och att kollektivtrafikresenärerna är mer diversifierade idag än tidigare.

Detta har lett till att kollektivtrafiken har varit tvungna att fatta några tuffa beslut om att såväl höja biljettpriserna mer än brukligt och även minska en del av trafikutbudet.

Utvecklingsarbetet har varit på topp i kollektivtrafiken och under sommaren 2023 så gjorde man nya test med X-linjen, nu i Sunne och turistmål som viktig grund. Ett mycket lyckat resultat med över 1000 resor på en tvåmånaders testperiod. En annan stor förändring är att stadslinjenätet i Kristinehamn fick ett helt nytt utseende i december 2023, vilket förhoppningsvis leder till ett ökat resande hos Kristinehamnsborna.

Värmland har under 2023 utvecklat och infört Bussklubben och Mixtrafik i flera kommuner i Värmland. Bussklubben är en app som ger information om skoltrafiken till barn och vårdnadshavare, vid inställda turer eller förseningar skickas en notis till berörda och alla hålls informerade. Det är en uppskattad tjänst som underlättat för alla parter där den implementerats. Mixtrafiken är också den relaterad till skoltrafiken, och där har man öppnat upp och möjliggjort för andra att åka med på den skoltrafik som går i kommunen. Även det något som är uppskattat och varit efterfrågat länge.

Något annat som varit efterfrågat och omtalat länge är det nya resecentrumet i Karlstad. Under 2023 var det äntligen byggstart, och byggnation pågår nu. Tanken är att det ska vara hela Värmlands resecentrum där det ska vara enkelt att byta mellan olika trafikslag och mellan lokal, regional och långdistansresor.

Stoppstrukturen på tåg har varit en fråga som engagerat många. Under 2023 beslutades också i kollektivtrafiknämnden att göra ett nytt teststopp på Fryksdalsbanan, då i Edsbjörke.

Slutligen så har det inom sjukresor fattats ett viktigt beslut om att göra resor för barn och unga avgiftsfria.

Kultur- och bildning

Inom kultur- och bildning har en av de stora utmaningarna varit en regering som tydligt visat att kultur och folkbildning är nedprioriterade frågor, med minskade statsbidrag som följd.

Ett viktigt fokus för styret har varit att arbeta aktivt med att lyfta kultur, bildning och folkhälsa. Som en del i det så gjordes i budgeten 2023 en satsning på 1 miljon för att tillgängliggöra kultur för barn och unga. Det har också varit ett fokus på "kraftsamling för barn och unga", med samverkan med andra nämnder och områden för att stärka folkhälsan för barn och unga.

Regional utveckling

Regional utveckling har det nationellt lagstadgat uppdraget att jobba med regional utveckling och tillväxt. Den riktigt stora utmaningen är samlat att klara vår del av den globala omställning för klimatet och den biologiska mångfalden. De frågorna är inriktningen som allt arbete ska rymmas under.

En av de frågor som nämnden arbetat med under 2023 är elektrifiering, både produktion och distribution av el. Under paraplyt "Elkraft Värmland" har nämnden arbetat för ökad samordning i frågan. Det är en viktig del av den gröna omställningen som ska leda till att Värmland fortsatt blir en region att arbeta och leva i.

Två andra frågor som har varit aktuella under 2023 är det utökade ansvaret för kompetensförsörjning inom Värmland, att få arbetsgivare och arbetssökande att

matcha för att klara både kompetensförsörjning och motarbeta arbetslöshet, och också att man planerat för en ny organisation av samordning av besöksnäringen i Värmland och fullföljer troligen den 2024.

Infrastruktur är alltid på agendan i Värmland. Ett gemensamt ansvar för staten, kommunerna och regionen som kräver mycket dialog och påverkansarbete, kring tex prioriteringar av vägar. Det finns EU-beslut som pekar åt rätt håll för möjligheterna att få till den järnväg som kallas ”Stockholm-Oslo 2.55”, men det är en fråga som tar tid. Det finns ett nyvaket intresse från försvaret kring infrastrukturfrågor, inte minst pga NATO. Det är välkommet om försvaret vill satsa på infrastruktur, men vi i Värmland behåller våra prioriteringar och tänker inte låta staten/ försvaret bestämma över oss.

Övrigt i regionen

I övrigt har det under 2023 skett en hel del på övergripande nivå. En av de större händelserna investeringsmässigt är att det var byggstart för nya CSK, först ut att byggas kommer att vara mottagningshuset, och det kommer vara det första sjukhuset i Sverige som byggs i trä. Det är stommen som kommer att vara av trä. Etapp 1, där mottagningshuset, akuthuset och teknikhus ska byggas, beräknas vara klart ca 2032.

I början av året beslutades att inrätta ett personalutskott. Det är Elisabeth Björk som är ordförande där, och under året har bland annat ett personalpolitiskt program tagits fram. Det har även inrättats en tillfällig fullmäktigeberedning som ska kolla på den politiska organisationen inför kommande mandatperiod.

SCV-majoriteten har även lagt ett uppdrag till förvaltningen att arbeta med hur vi i Värmland kan förebygga välfärdsbrottslighet, ett växande problem där man t.ex. i några regioner har sett hur kriminella nätverk använder vårdcentraler som ett sätt att tvätta pengar.

Samarbete med andra regioner

“Vänstern i vården”, tidningssamarbetet med de andra regionerna, har rullat på under 2023 och det har släppts två tidningar med tillhörande filmer. Den första tidningen hade temat personal och den andra hade temat marknadsvård. Den fysiska tidningen har tryckts upp i 2 500 exemplar och tanken är att partiföreningarna ska kunna använda tidningen i kampanjande.

I det regionala samarbetet har det också utvecklats ett kampanjarbete där vi gemensamt i alla regioner under en bestämd tid ska vara ute och kampanja om temat för numret. Det är ett sätt att lyfta upp hälso- och sjukvårdsfrågor och skapa ett stort engagemang kring frågorna och Vänsterpartiets politik.

För det andra temanumret ordnade regiongruppen en turné som var ute och pratade om just marknadsvård, den besökte Arvika, Storfors, Torsby och Karlstad. Säffle bjöd också in till en digitalt livesänd träff på samma tema.

Presidieposter och övriga uppdrag i Region Värmland

Samarbetet innebär också att Vänsterpartiet har haft möjlighet att utnämna flera poster i nämnder, styrelser och andra politiskt tillsatta organ. Den 1 januari 2023 tillträdde nya nämnder i Region Värmland vilket innebar att Vänsterpartiet är välrepresenterade i nämnder och styrelse. Bland annat genom flera presidieposter där Vänsterpartiet tillträdde på 3 ordförandeposter (kollektivtrafiknämnden, patientnämnden och hjälpmedelsnämnden) samt som andra vice ordförande i regionfullmäktige. Utöver presidieposter i Region Värmlands egen organisation har vi även en ordförandeposten i Friskvården i Värmland, och andre vice ordförande i Svensk kollektivtrafik. På sista sidorna i dokumentet hittar ni förteckning över de förtroendevalda och de uppdrag de har.

Förteckning över förtroendeuppdrag

Region Värmland – Regionfullmäktigegruppen samt deras övriga uppdrag

Namn	Partiförening	Ordinarie/ ersättare	Övriga uppdrag
Elisabeth Björk	Karlstad	Ordinarie	Gruppledare, regionråd, RS, Ordförande i KTN, KTN AU+TTU, ordförande i Värmlandstrafik AB, Bussfastigheter i Kristinehamn AB, Gångjärnet i Karlstad AB, ordförande i personalutskottet, ordförande i Rådet för funktionsrätt, ledamot i Rådet för pensionärer. ersättare i Sjukvårdsregion Mellansverige, andra vice ordförande i Svensk kollektivtrafik, SKR-beredning för Tillväxt och regional utveckling
Gert Raiml	Arvika	Ordinarie	2:e vice ordförande i regionfullmäktige samt i demokratiberedningen, ordinarie i KBN, ledamot i Viltförvaltningsdelegationen, Jurymän första gruppen
Parvane Assadbegli	Karlstad	Ordinarie	RS, HSN, HSN AU, ersättare i RF valberedning
Patric Carlsson	Eda	Ordinarie	RUN, RF valberedning, ordförande i Patientnämnden
Anne Hölmebakk	Kristinehamn	Ordinarie	HSN, RF valberedning, ordförande i Friskvården i Värmland
Lena Karlsson	Karlstad	Ersättare	Ersättare i RS, RUN, RUN AU, nämndeman förvaltningsrätt, jurymän första gruppen, ledamot Vanguard-initiativet
Håkan Olsson	Karlstad	Ersättare	<i>Avgått under 2023- KBN, KBN AU, jurymän första gruppen</i>
Liselott Lindberg	Grums	Ersättare	KBN, KBN-AU
Mirja Snider	Hammarö	Ersättare	Demokratiberedningen
Matilde Konglevoll	Säffle	Ersättare	Ersättare KTN, Ordförande Hjälpmedelsnämnden, Hjälpmedelsnämndens AU

Region Värmland – övriga med uppdrag, ej i fullmäktigegruppen

Elin Boström	Hammarö	Ersättare i HSN, Nätverk hälsa och demokrati
Camilla Kruse	Forshaga	Ersättare i KTN
Linda Hansen Grundel	Arvika	Ersättare RUN
Lina Nord	Karlstad	Ersättare KBN
Christel Iversen	Filipstad	Ersättare Patientnämnden